

Evropski semester v Sloveniji

**GRADIVO ZA PRIPRAVO NA DOGODEK »KREPITEV ZMOGLJIVOSTI«
LJUBLJANA, 1. JULIJ 2015**

1. Kaj je Evropski semester?

Evropski semester (ES) je **večletna izmenjava / razprava** med Evropsko komisijo in državami članicami z namenom uresničitve ciljev EU sporazumov Evropa 2020 in Pakt za stabilnost in rast.

Evropska komisija (EC) vsako leto podrobno **analizira** ekonomske in strukturne reforme držav članic EU (MSs) ter jim **poda predloge** za naslednjih 12 – 18 mesecev. V tem času morajo države članice prilagoditi proračunske in ekonomske usmeritve v skladu s cilji in zakoni, ki so bili sprejeti za območje EU, za doseg prej omenjenih ciljev.

ES je bil ustanovljen z namenom boljšega odziva na ekonomsko krizo, zaradi katerega se je pojavila potreba po **bolj strogem ekonomskem upravljanju in bolj usklajenim načelom delovanja** med državami članicami EU. Namen semestra je zagotovitev zblíževanja in stabilnosti znotraj EU. Za implementacijo strategije Evropa 2020 in Pakta za stabilnost in rast je ES ključni instrument.

Vsako leto izidejo trije ključni dokumenti:

- **Letni pregled rasti** (AGS) – izdaja Evropska komisija v novembru/decembru, predstavlja začetek Evropskega semestra in postavi temelje za doseg skupnega razumevanja prioritet za dejavnosti tako na državni kot evropski stopnji.
- **Programi nacionalnih reform** (NRP) – izdajo jih države članice v aprilu – prikažejo katere državne usmeritve so bile oziroma bodo implementirane za doseg ciljev EU in katere usmeritve EU so bile upoštevane glede na predhodne letne preglede rasti in priporočila za posamezne države.
- **Priporočila za posamezne države** (CSRs) – izdaja Evropska komisija v maju in je dokument, v katerem so zapisani predlogi za države članice za nadaljnje delo glede na ekonomsko in socialno uspešnost v preteklem letu in zastavljenim ciljem v letnem pregledu rasti. Državno poročilo spremlja priporočila za posamezne države in omogoča poglobljeno analizo ekonomije in prioritet države članice ter tako utemelji in razloži priporočila za posamezne države.

Kot pove že ime, gre za cikel v prvem polletju vsakega leta in sicer je to obdobje, ko morajo države članice prilagoditi proračunske in ekonomske usmeritve v skladu s cilji in pravilnikom, ki so zapisani v Paktu za stabilnost in rast ter strategije Evropa 2020.

Za leto 2015 so programi nacionalnih reform in priporočil za posamezne države na voljo na naslednjih povezavah:

- http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-your-country/slovenija/national-reform-programme/index_en.htm
- http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-your-country/slovenija/country-specific-recommendations/index_en.htm

2. Kaj je cilj dogodka za krepitev zmogljivosti?

Namen dogodka za krepitev zmogljivosti je podrobno **predstaviti in razložiti** kaj je evropski semester, zakaj je pomemben za področje socialnih storitev za osebe s posebnimi potrebami in kako lahko pri tem sodelujemo.

To bo tudi priložnost za srečanje različnih sektorjev za razpravo in analizo posledic evropskega semestra na latvijsko politiko in ponuditi vpogled v **možnost sooblikovanja** procesa: naš pogled na povedano, kaj ni bilo povedano in kaj bi morali povedati.

3. Kaj je bilo v Evropskem semestru povedano o Sloveniji?

Slovenija je vključena v proces ES od leta 2011. Za boljše razumevanje dela in lažje izražanje mnenja je ključna analiza tega, kar je že bilo izraženo glede tem, ki zadevajo naš sektor.

Naslednji del je kratek povzetek najprej slovenskega nacionalnega programa in nato priporočil za posamezne države za leto 2015. Cilj povzetka je poudariti, zakaj je ES pomemben za naš sektor in kako je vplival na oblikovanje nacionalnih smernic v zadevnih področjih.

4. Nacionalni program reform Slovenije za implementacijo strategije Evropa 2020

Implementacija priporočil sveta EU

Ključna sporočila: odzivi slovenske vlade na prejšnja priporočila sveta EU so:

- povečanje dejavnosti za **razvoj javnih storitev** in pospešitev procesa deinstitutionalizacije
- **reforme pokojninskega sistema** s povišanjem povprečne starosti upokojevanja.
- namenitev **200 milijonov evrov za vpeljavo ukrepov za vseživljenjsko učenje**, izrecno namenjenih starejšim in manj izobraženim delavcem.
- sprejetje Odloka o občasnem študentskem delu, s katerim so sprejete **minimalne urne postavke in prispevki k socialni varnosti za študentsko delo**.
- sprejetje odloka o spremembi zakona o prejemnikih socialne pomoči in odlok o spremembi zakona za rabo javnih proračunov, ki so spremenili pogoje za lažje **pogoje upravičenosti do socialnih storitev**.
- načrtovan celovit sistem socialne dejavnosti, z namenom izboljšanja stanja socialne vključenosti skozi razvoj **celovitih storitev za izključene iz trga delovne sile**.

Poudarjene usmeritve v programu nacionalnih reform

V svojem programu nacionalnih reform je slovenska vlada predstavila korake, ki jih bo izvedla v letih 2015-16 kot odziv na priporočila sveta EU.

Zaposlitev

- **Brezposelnost**: posebna pozornost bo namenjena dolgotrajni brezposelnosti v Zvezi Evropskih agencij, osebam starejšim od 50 let in osebam z nižjo stopnjo izobrazbe z namenom zagotovitve najhitrejše in najboljše možne zaposlitve z obzirom na *njihove specifične potrebe*.
- **Jamstvo za mlade**: delodajalci bodo prejeli 6.000€ spodbude za prvo zaposlitev mladih ljudi in njihovo usposabljanje za določeno delo

- **Model vajeništva:** pilotni modeli vajeništva bodo ustanovljeni z namenom postavitve bližje povezanosti in zmanjšanje nekonsistenčnosti med ekonomijo in izobrazbo. Vpeljava modela bo povečala zanimanje za vpis študentov v poklicno izobraževanje in zmanjšanje števila nedokončanih študijev.

Izobrazba

- **Otroci s posebnimi potrebami:** sprememba akta o organizaciji in financiranju izobraževanja v letu 2015 bo prispevala k ustvarjanju boljših razmer za večino šol in institucij za bolj inkluzivno okolje za otroke s posebnimi potrebami (Člen 20 o sprejetju akta o otrocih s posebnimi potrebami) in zagotovila varno šolsko okolje.
- **Vseživljenjsko učenje:** koraki h izboljšanju vseživljenjskega učenja bodo vključevali spodbujanje sekundarne poklicne izobrazbe, vpeljavi fleksibilnih učnih metod na vseh stopnjah izobraževanja in spodbujanje usposabljanja za poklice s primanjkljajem delovne sile.
- **Višja izobrazba:** posebna pozornost bo namenjena zagotovitvi inovativnih odprtih učnih okolij za implementacijo različnih fleksibilnih organizacij in oblik študije višje izobrazbe in spodbudam za pripravo interdisciplinarnih študijskih programov.
- **Prehod na trg delovne sile:** sofinanciranje bo spodbudilo integracijo študentov v projekte, ki bodo izvedeni v neposrednem partnerstvu poslovnega sektorja z višje izobraženimi študenti.

Socialne zadeve

- **Pokojnine:** sprejetje ukrepov za preprečitev rasti pokojninskega sklada v letu 2016.
- **Zdravstvo:** priprava celovitih predlogov reform, ki vključujejo spremembe v zdravstvu z namenom izboljšanja rabe virov in zagotovitve boljše kvalitete, varnosti in dostopnosti do storitev ter spremembe v upravljanju in financiranju zdravstva.
- **Boj proti revščini:** reorganizacija centrov za socialno delo bo prinesla bolj neposredno delo z uporabniki ali prejemniki storitev ter poudarila aktivno odpravo potreb po socialnih transferjih, posebno preko celovite obravnave in aktivnih ter preventivnih ukrepov socialne aktivacije.

Socialne storitve

- **Javna naročila:** sistem javnih naročil bo prenovljen v skladu s smernicami EU. Poenoten elektronski sistem bo razvit za bolj transparentno rabo javnega proračuna. Za zdravstvo se pripravlja informacijska rešitev za skupna javna naročila.
- **Sistem dolgotrajne oskrbe:** ustanovljena je bila delovna skupina, ki jo sestavljajo predstavniki ministrstev, ponudnikov in uporabnikov storitev, ki bodo v sodelovanju s socialnimi partnerji pripravili zakonodajo, ki se osredotoča na ustanovitev trajnostnega financiranja za dolgotrajno oskrbo in zagotovitev integriranih storitev v lokalnem okolju, kot tudi okrepitev vloge uporabnika v izboru in načrtovanje najbolj primernih storitev.
- **Deinstitucionalizacija :** implementacija skupnostnega razvoja je pomemben instrument za zagotovitev socialne vključenosti in zmanjšanje tveganja za revščino določenih skupin ljudi, ki živijo v različnih urbanih in ruralnih okoljih ter manjših mestih. To orodje se uporablja tudi za reševanje področij s pojavom socialne izključenosti in za načrtovanje dejavnosti, ki prispevajo k boljši socialni vključenosti.

5. Priporočila za posamezne države

CSR 2. Pregled, v sodelovanju s socialnimi partnerji in v skladu z državno prakso, mehanizma za določanje minimalne plače in posebno vloga žepnine, v luči vpliva revščine zaposlenih, ustvarjanja delovnih mest in tekmovalnosti. Povečanje zaposljivosti manj izobraženih in starejših delavcev. Izvedba ukrepov za zmanjšanje dolgotrajne brezposelnosti in zadostna možnost spodbujanja za podaljšanje delovne dobe.

Komisija je v poročilu za leto 2015 poudarila številne probleme našega sektorja, s katerimi se mora slovenska vlada soočiti.

- čeprav je pod evropskim povprečjem, se je **revščina in socialna izključenost povečala** v letih 2013-14, s čimer se je Slovenija oddaljila od ciljev Evrope 2020. Število ljudi na robu revščine ali socialne izključenosti se je povišalo in doseglo 410.000 ljudi v letu 2013, kar je precej nad ciljem 320.000 oseb v Sloveniji.
- Slovenija je dosegla cilje Evrope 2020 glede izobraževanja in vpisa študentov v terciarno stopnjo izobraževanja. Sedaj je potrebno osredotočenje na **kvaliteto izobraževanja**.
- **Dostop do javnih storitev je v stagnaciji** od leta 2012.

6. Zaključki

Zakaj bi sodelovali v Evropskem semestru?

Evropski semester vpliva na slovenske smernice, ki so ključne za naš sektor, kot so deinstitutionalizacija in dolgotrajna oskrba; dostop do javnih naročil; in ustvarjanje bolj inkluzivnih izobraževalnih sistemov. Naš sektor mora prispevati k temu procesu in podati svoj vidik na slovenske smernice tako Evropski komisiji kot slovenski vladi. Dogodek krepitev zmogljivosti bo prva priložnost za to.